

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní Mgr. Jarmilou Úředníčkovou ve věci

žalobkyně: **K. M.**
zastoupené Mgr. Vadimem Rybářem, advokátem
sídlem 702 00 Ostrava, Tyršova 1714/27

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem 150 00 Praha 5, Křížová 25

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 22. 1. 2025, o invalidní důchod
takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 22. 1. 2025, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou v zákonné lhůtě se žalobkyně domáhala zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalované, jímž žalovaná změnila rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 6. 11. 2024, č. j. X, kterým byla žalobkyni od 13. 6. 2024 zvýšena výše invalidního důchodu pro invaliditu prvního stupně na invalidní důchod pro invaliditu

Shodu s prvopisem potvrzuje I. M.

druhého stupně tak, že žádost žalobkyně o změnu výše invalidního důchodu z důvodu zhoršení zdravotního stavu zamítla.

2. Žalobkyně nesouhlasila se závěry posuzujících lékařů. Jejich hodnocení považuje za zcela v rozporu s obsahem jednotlivých lékařských zpráv, které měli posuzující lékaři k dispozici. Zdravotní stav žalobkyně odpovídá III. stupni invalidity. Z přiložených lékařských zpráv dle žalobkyně jednoznačně vyplývá, že její zdravotní stav, jehož hlavní příčinou je především somatoformní vegetativní dysfunkce je vážnější, než jak byl v posudcích vyhodnocen. Žalovaná nesprávně změnila původní diagnózu, na kterou již přiznala vyšší stupeň invalidity. Žalobkyni byl původně přiznán invaliditní důchod II. stupně s mírou poklesu pracovní schopnosti o 60 %, a to pro diagnózu somatoformní vegetativní dysfunkce. Již v prvním stupni však žalovaná dle žalobkyně pochybila, protože uznala žalobkyni invalidní na základě špatného zařazení diagnózy somatoformní vegetativní dysfunkce do kategorie podle vyhlášky č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity. Žalovaná v námitkovém řízení změnila rozhodnutí prvního stupně nesprávným způsobem. Ze žádné právní či jiné argumentace diagnózu somatoformní vegetativní dysfunkce neuznala jako klíčovou pro přiznání invalidity. Na místo toho určila za rozhodující příčinu nepříznivého zdravotního stavu středně těžkou poruchu osobnosti. Žalobkyně má za to, že záměna rozhodující příčiny nepříznivého zdravotního stavu byla účelová. Záměna vedlejší diagnózy za hlavní diagnózu vedla ke stanovení míry poklesu žalobkyně na pouhých 45 %. Již od počátku léčby je hlavní diagnózou žalobkyně podle ošetřujících lékařů somatoformní vegetativní dysfunkce, konkrétně přetrvávající trávící obtíže. Zmíněná diagnóza byla vždy považována za hlavní příčinu jejích zdravotních obtíží a důvodem jejích hospitalizací, což také dokládají lékařské zprávy. Žalovaná neuznala somatoformní vegetativní dysfunkci jako rozhodující příčinu invalidity. Své počínání odůvodnila vahou žalobkyně, tedy nejasným a zavádějícím argumentem. Tento argument použila žalovaná přesto, že o váze neměla k dispozici žádnou přímou dokumentaci. Žalovaná spekovala o funkčním postižení, přestože opakovaná vyšetření žádné funkční postižení neprokázala. Žalovaná tvrdí, že nelze vyloučit reálné funkční postižení, ovšem nemá žádné důkazy, o které by opírala své tvrzení o existenci funkčního postižení. Naopak dle doložené lékařské dokumentace lékaři opakovaně vyloučili vážnější organickou příčinu trávících obtíží, což žalobkyně dokládala lékařskými zprávami. Žalobkyně opakovaně prošla všemi možnými vyšetřeními trávícího traktu bez pozitivního nálezu. Posudkové závěry jsou tak dle žalobkyně v rozporu s lékařskými zprávami. Žalovaná dle žalobkyně účelově nesprávně citovala znění lékařské zprávy, když uvedla, že dle zprávy z psychologie ze dne 10. 6. 2024 je „etiologie psychosomatická zpochybňována“. Citace je neúplná a účelově vynechává klíčové slovo z původního znění lékařské zprávy, čímž zcela mění význam věty. Původní znění je: „etiologie psychosomatická je pacientkou zpochybňována“, tedy nikoliv terapeutem. Klasifikace nemocí také uvádí, že diagnóza F45.3 je pacientem prezentována jako by symptomy byly způsobeny tělesnou nemocí, systémem, nebo orgánem, což svědčí ve prospěch žalobkyně. Žalovaná ignorovala důkazy o těžkém neovlivnitelném stavu žalobkyně, protože z lékařských zpráv jednoznačně vyplývá, že její zdravotní stav je těžký a neovlivnitelný psychofarmaky a psychoterapií, a že jakékoliv narušení stereotypů se vždy projeví na zhoršení psychického stavu. Žalovaná ignorovala závěry z lékařských zpráv, že léčba somatoformní vegetativní dysfunkce v tomto případě není možná a zdravotní stav je dlouhodobě stabilně závažný. Tyto klíčové informace dle žalobkyně prokazují vyšší stupeň invalidity. Žalobkyně se cítí mnohem více

omezena somatoformní vegetativní dysfunkcí, nikoliv poruchou osobnosti. Zdravotní potíže jí výrazně omezují v každodenním životě. Kvůli chronickým bolestem břicha a střevním potížím není schopna běžně fungovat, a dokonce ani vycházet z domu. Chronická únava způsobuje, že i drobné fyzické či psychické vypětí vede k tetanickým záchvatům, slabosti a celkovému vyčerpání. Kvůli bolestem a únavě má výrazné potíže se soustředěním, což jí znemožňuje soustavně pracovat. Trpí těžkou sociální izolací, protože není schopna udržovat vztahy ani vykonávat zájmové aktivity. Kvůli bolestem a vyčerpání není schopna vykonávat základní denní aktivity a je závislá na pomoci druhých osob.

3. Žalovaná v písemném vyjádření odkázala na odůvodnění napadeného rozhodnutí a závěry posudku vypracovaného lékařkou Institutu posuzování zdravotního stavu. Žalovaná navrhla provést důkaz posudkem příslušné posudkové komise MPSV ČR.
4. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 a odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, dále jen „s. ř. s.“), a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
5. Ze správního spisu bylo zjištěno, že žalobkyně dne 15. 7. 2024 podala žádost o změnu výše invalidního důchodu. Česká správa sociálního zabezpečení rozhodnutím ze dne 6. 11. 2024, č. j. X zvýšila od 13. 6. 2024 invalidní důchod žalobkyně pro invaliditu prvního stupně na invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně. Podkladem rozhodnutí žalované byl posudek Institutu posuzování zdravotního stavu ze dne 22. 10. 2024, dle jehož závěru žalobkyně není již invalidní pro invaliditu prvního stupně, ale je uznána od 13. 6. 2024 invalidní pro invaliditu druhého stupně, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu její pracovní schopnost poklesla o 60 %. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nevýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti považoval posuzující lékař zdravotní postižení uvedené v kapitole V., položce 4d) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb.
6. Proti uvedenému rozhodnutí správního orgánu I. stupně podala žalobkyně námitky, o nichž žalovaná rozhodla žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 22. 1. 2025, jímž změnila rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 6. 11. 2024, č. j. X tak, že žádost žalobkyně o změnu výše invalidního důchodu z důvodu zhoršení zdravotního stavu zamítla. Dále rozhodla, že žalobkyni nadále náleží invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně. Žalovaná vycházela z posudku lékařky Institutu posuzování zdravotního stavu ze dne 16. 1. 2025. Podle posudkového závěru rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je dle aktuálního psychiatrického vyšetření středně těžká porucha osobnosti. Míru poklesu pracovní schopnosti stanovila pro poruchu osobnosti a hodnotila jako středně těžké funkční postižení s podstatným narušením pracovního a společenského fungování, závažné maladaptivní chování, opakované situační dekompenzace dle kapitoly V, položky 7b) s číselnou hodnotou míry poklesu pracovní schopnosti 30 – 45 %. Vzhledem k tíži onemocnění posuzující lékařka konstatovala, že míra poklesu pracovní schopnosti odpovídá 45 %. Posuzující lékařka se neztotožnila s posouzením na I. instanci dle kapitoly V., položky 4d), neboť se u žalobkyně o periodickou depresivní poruchu nejedná, tato diagnóza není v doložených psychiatrických zprávách ve spisové dokumentaci žalobkyně uvedena. Oproti posouzení na I. instanci ponechala žalobkyni invaliditu I. stupně s platností posouzení do 31. 1. 2027.

7. Z posudku Posudkové komise MPSV ČR v Ostravě ze dne 18. 7. 2025 bylo zjištěno, že k datu vydání napadeného rozhodnutí byla žalobkyně invalidní podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění zákona č. 306/2008 Sb. Šlo o invaliditu III. stupně podle § 39 odst. 2 písm. c) téhož zákona. Šlo o pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 70 %. Předsedou posudkové komise byl MUDr. et MUDr. V. H., další lékařkou MUDr. M. T. s odborností psychiatrie a tajemnice Bc. G. K. Žalobkyně byla jednání posudkové komise přítomna. Posudek obsahuje výčet podkladů, z nichž posudková komise vycházela, zjištění ze stěžejních lékařských nálezů, diagnostický souhrn a zjištění z vlastního vyšetření přítomnou psychiatričkou. Posudková komise uvedla, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně je somatizační porucha, hodnocená jako těžká se značně sníženou úrovní sociálního fungování, u žalobkyně značně omezen výkon denních aktivit. Posudková komise nehodnotila shodně s lékařem Institutu posuzování zdravotního stav především vzhledem k nově přiloženým lékařským zprávám a komplexní zdravotní dokumentaci žalobkyně a také s přihlédnutím k vlastnímu šetření posudkové komise. Rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je dle posudkové komise zdravotní postižení uvedené v kapitole V., položce 5d) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., pro které stanovila míru poklesu pracovní schopnosti 70 %. Datum změny invalidity posudková komise stanovila dnem 15. 7. 2024. Platnost posudku stanovila do 31. 1. 2027, a to vzhledem k možné a předpokládané stabilizaci zdravotního stavu po adekvátním nastavení terapie například v rámci hospitalizace žalobkyně. Posudková komise uzavřela, že k datu vydání napadeného rozhodnutí byla žalobkyně invalidní podle § 36 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění zákona č. 306/2008 Sb. Šlo o invaliditu třetího stupně podle § 39 odst. 2 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb. ve znění zákona č. 306/2008 Sb. Šlo o pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 70 %.
8. Podle ustanovení § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, je pojištěnec invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %.
9. Podle ustanovení § 39 odst. 2 písm. a) téhož zákona, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu I. stupně.
10. Podle ustanovení § 39 odst. 2 písm. b) téhož zákona, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu II. stupně.
11. Podle ustanovení § 39 odst. 2 písm. c) téhož zákona, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu III. stupně.
12. Krajský soud dále považuje za nutné zdůraznit, že posudkové lékařství je specializované medicínské odvětví a podřazení zjištěného postižení zdravotního stavu pod příslušnou položku vyhlášky pro posuzování invalidity může provést pouze odborník z této oblasti. Jeho činnost nemůže nahradit soud, ale ani lékař s jinou specializací, který nemá odborné předpoklady pro hodnocení zdravotního stavu podle vyhlášky o posuzování invalidity. Je rovněž třeba zmínit, že pokles pracovní schopnosti se posuzuje vzhledem k profesi (viz rozsudek NSS č. j. 5 Ads 37/2003 – 92).
13. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu se považuje takové zdravotní postižení, které má nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti

pojištěnce. Procentní míru poklesu pracovní schopnosti tedy komise vyhodnotí podle charakteru zdravotního postižení na základě vyhlášky o posuzování invalidity, přičemž zdravotní postižení podřadí podle jeho druhu a intenzity pod příslušnou kapitolu, oddíl a položku přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, a současně odůvodní stanovenou míru poklesu pracovní schopnosti v rámci zde stanoveného rozpětí, včetně případného navýšení podle § 3 této vyhlášky.

14. Jak bylo uvedeno výše, správní soud sám zdravotní stav žadatele o invalidní důchod nepřezkoumává, ověřuje pouze to, zda posudek příslušné posudkové komise je úplný a přesvědčivý (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 4 Ads 13/2003 – 54), případně zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena.
15. Soud konstatuje, že stěžejní otázkou bylo posouzení zdravotního stavu žalobkyně. V soudním řízení ve věcech důchodového pojištění posuzuje zdravotní stav žalobkyně ve vztahu k určení invalidity a jejího stupně Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR svými posudkovými komisemi, jak plyne z § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů. Tato komise je oprávněna nejen k celkovému posouzení zdravotního stavu a dochované pracovní schopnosti žalobkyně, ale též k posouzení schopnosti soustavné výdělečné činnosti a k zaujetí posudkového závěru o invaliditě, jejím vzniku, trvání a zániku. Z tohoto důvodu byl vypracován shora citovaný odborný lékařský posudek posudkovou komisí MPSV ČR v Ostravě. Posudková komise podala posudek v řádném složení stanoveném v § 16b zákona č. 582/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Posudek byl vypracován s náležitostmi uvedenými v § 7 vyhlášky č. 359/2009 Sb., na základě zdravotní dokumentace žalobkyně. Soud považuje posudek Posudkové komise MPSV ČR v Ostravě za úplný a přesvědčivý. Soud neměl důvod zpochybnit závěry posudkové komise, že u žalobkyně šlo o pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 70 % k datu vydání žalobou napadeného rozhodnutí a žalobkyně tak byla invalidní podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů a šlo o invaliditu III. stupně podle § 39 odst. 2 písm. c) téhož zákona. Posudek PK MPSV ČR v Ostravě byl tedy stěžejním důkazem, jak výše uvedeno, splňujícím požadavek celistvosti, úplnosti a přesvědčivosti a krajský soud z tohoto posudku vycházel.
16. Soud proto v souladu s § 78 odst. 1 s. ř. s. přezkoumávané rozhodnutí žalované zrušil pro vady řízení, které spatřuje v nesprávně zjištěném skutkovém stavu a vrací věc správnímu orgánu k dalšímu řízení podle § 78 odst. 4 s. ř. s.
17. Podle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. soud nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, neboť procesně úspěšná žalobkyně se u jednání vzdala práva na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě do dvou týdnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Brno, Moravské náměstí č. 6. O kasační stížnosti

rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ostrava dne 12. 8. 2025

Mgr. Jarmila Úředníčková
samosoudkyně